

Okt. 2005

Zondag
2 oktober. Geen dienst,
maar wel vanaf 13.30 uur de fietstocht langs de kerken van Varsseveld en omgeving. Beginpunt: Beatrixstraat. 1a (bij 'de Eendracht') Zie hiervoor de aankondiging op **pag. 8**

Zondag
9 oktober 10.00 uur.
Gespreksdienst met als thema: 'Pubertijd',
m.m.v. de jongerengroep o.l.v. Marjan Hengeveld.
Tijdens de dienst wordt er koffie geserveerd.

Zondag
16 oktober 10.00 uur
Ds A.M.J. Meijer,
thema 'Hoe bevrijden wij ons van vijandsbeelden',
bij Matth.5: 43-48.
Na afloop koffie in de Eendracht.
Gelijktijdig zondagschool in de kleine zaal van de Eendracht

Zondag
23 oktober 10.00 uur Ds A.M.J. Meijer,
thema: 'Een mens is zo oneindig veel meer',
bij Marcus 7: 9-14

Zondag
30 oktober 10.00 uur **Bijzondere dienst in het kader van 132**
jaar NPB afd. Varsseveld.
Gastspreker: Dr. Jan Terlouw.
Zijn thema luidt: 'Verwondering'
Na afloop koffie in de Eendracht.

Zondag
6 november Geen dienst.
Wel vrijzinnige dienst in Zelhem. 10.00 uur Mw
H.G. Bleumink-Nieuwenhuis

71ste Jaargang

No. 534

Okt. 2005

IN DIT NUMMER O.A.:

Even verder kijken, fietsen langs de kerken	8
Esseldie Wennink; Thuisvoelen in de witte kerk	17
Wat willen vrijzinnigen eigenlijk?	24

"SPIRITUALITEIT", HET ONDERBELICHTE ONDERDEEL VAN DE GEZONDHEIDSZORG

Aan de wetenschappelijke en technische kant van de gezondheidszorg schort het niet.

Kosten noch moeite worden op dit gebied gespaard. Daarbij mogen echter wel wat kanttekeningen worden gezet, vooral als we kijken naar de farmaceutische industrie die wel erg dominant binnen deze sector aanwezig is.

Ook mag de vraag worden gesteld, of alles wat mogelijk is, ook noodzakelijkerwijs dient te worden toegepast. Met andere woorden; is het allemaal verantwoord?

Dat is de ethische vraag.

Ook hierover buigen zich vele deskundigen die het echter, vanwege hun verschillende levensbeschouwelijke achtergronden, lang niet altijd met elkaar eens zijn. Immers wat zijn de consequenties van: transplantatie, bloedtransfusie, het vaststellen van het moment van de intrede van de dood, hersendood, coma, dementie, euthanasie en abortus?

Met alleen maar op een wetenschappelijke manier naar deze verschijnselen te kijken, komen we er niet. Noch bij de uitvoerders/hulpverleners, noch bij de vragers is er aanvaarding van de grenzen van het leven en de beperkingen die de natuur aan het leven stelt.

Men wenst niet te buigen voor het goddelijke in de mens, noch heeft men respect voor de menselijke maat.

Voor € 250.000,- kan een menselijke dwerg maximaal 5 centimeter groter worden. Borstvergroting is al geen discussiepunt meer. Levensverlengende operaties en behandelingen die de kwaliteit van het leven niet verbeteren, dienen met zorg en prudentie te worden toegepast. Ik vind het pervers dat heel T.V.-kijkend Nederland met een kopje koffie en een koekje of een pilsje en een zak chips in de hand, door middel van een keurige, klinische endoscopie mee kan gluren in het rectum van een patiënt en zo tot anaal voyeur wordt. Om over de publiekelijke verkiezing van een menselijke zaaddonor en een op komst zijnde openbare bevalling in het 'Big Brotherhuis' maar te zwijgen.

De grenzen van de intimiteit worden hier mijlen overschreden. De ethiek heeft hier niet altijd een passend antwoord op. Ook vraag ik mij wel eens af of wel alle artsen voorrang geven aan het behandelen van de zieke boven de ziekte. Een wezenlijke menselijke ontmoeting kan letterlijk al heel 'heilzaam' zijn; vaak beter dan pillen.

Er is een mentaliteitsverandering nodig om de vervreemding, die er door de technocratisering van de gezondheidszorg is ontstaan tussen patiënt enerzijds en behandelaar en behandeling anderzijds, te doen verminderen. Daarbij dient de heelheid van de mens als spiritueel (bezielde geestelijk) wezen weer centraal te komen staan. De ervaring met placebo-medicijnen kunnen in dit opzicht illustratief zijn.

Zo las ik eens van een experiment in een Duits ziekenhuis met drie uitbehandelde patiënten. Eerst werden zij, zonder dat zij het wisten, door een zeer beroemd paranormaal genezer op afstand behandeld, echter zonder enige aanwijsbaar effect. Daarna werd de patiënten verteld (het was niet waar) dat zij dagelijks, op gezette tijden, door een beroemd medium op afstand behandeld zouden worden. De doktoren deden er alles aan om hun geloof in de alternatieve behandeling over te brengen.

NAMEN EN ADRESSEN / COLOFON

Voorganger:

Ds. A.M.J. Meijer, Doetinchemseweg 7, 7051 AA Varsseveld,
(0315) 24 20 80, meijerpaumen@zonnet.nl

Secretariaat:

N.P.B. Varsseveld, Mw. W.M. Nijhof-Groen, Idinkweg 2^b, 7065 AH Sinderen,
(0315) 24 12 06, willynijhof@planet.nl

Beheer kerk en verenigingszalen:

B.H. Kraan, Zelhemsseweg 61, 7055 AA Heelweg, (0315) 24 18 85

Verenigingszaal:

"De Eendracht", Beatrixstraat 1^a, Varsseveld, (0315) 24 45 37

Penningmeester/administrateur:

Hr. G.J. Hengeveld, Kievitstraat 5, 7051 XW Varsseveld,
(0315) 24 21 36, g.j.hengeveld@freeler.nl

Gironummer:

846569 t.n.v. Vrijzinnige Geloofsgemeenschap, afdeling Varsseveld.

Bankrekeningen:

Postbank 846569, Rabobank Varsseveld 36.48.54.553, ABN Amro 46.51.59.265.
Allen staan t.n.v. Vrijzinnige Geloofsgemeenschap, afdeling Varsseveld.

Website: www.xs4all.nl/~npb

E-mail-adres: npb@xs4all.nl

Vrouwclub:

Mw. M. Jansen-Zeeplat, Spoorstraat 70, (0315) 24 20 18

60+ Club:

Mw. J. Nijhof-Weggelaar, Reigershof 70, 7051 WS Varsseveld,
(0315) 24 40 49, info@nijhof-keukens.nl

Verzorging "Eendracht":

Jan Meerdink, Pr. Bernhardstraat 4, 7051 AT Varsseveld,
(0315) 840044, j.w.meerdink@chello.nl

Verzendklaar maken:

Mw. B. Chevalking-Wennink, Zwaluwenhof 1, 7051 XR Varsseveld,
(0315) 29 82 23, Mw. W.E. Teerink-Radstake, Hr. W.J. Runneboom,
Mw. D. ten Brinke-Rougoor en Mw. J.E. Sturris-Heijink.

Kopij adressen en redactie:

Jan Meerdink (zie **Verzorging "Eendracht"**), ds. A.M.J. Meijer (zie **Voorganger**),
H. Beunk, Halseweg 27, 7054 BT Westendorp, beunkptc@tiscali.nl.

Leiding zondagsschool:

Erna Wolsink-Semmelink, (0315) 29 87 18, familie.wolsink@wanadoo.nl en
Madelon Ankersmit-Vriezen, tel. (0315) 61 75 42 / 61 70 63

NPB-Koor secretariaat:

Mw. J.G. Boezel-van Dam, (0315) 24 18 90

Autodienst:

zie: **Secretariaat**

ADRESSEN VAN AANGRENZENDE NPB AFDELINGEN

Afd. Aalten (Prinsenstraat 27):

Afd. Dinxperlo (Wilhelminastraat 13):

Afd. Zelhem (Piersonstraat 4):

ACTIVITEITEN VAN DE HERVORMDE/GEREFORMEERDE FEDERATIE

Ontmoeting rond de Bijbel

Data: 11 oktober 2005, 8 november 2005, 10 januari 2006,

14 februari 2006, 14 maart 2006 en 11 april 2006

Tijdstip: 10.00 – 11.30 uur

Locatie: vergaderzaal De Bettekamp

Leiding: beurtelings een van de predikanten

AMNESTY INTERNATIONAL VARSSEVELD

Twee Eritrese vrouwen vrijgelaten. Voormalig parlamentslid Zimbabwe vrij. Oud-voorzitter Amnesty Nepal vrijgelaten. Zomaar wat berichten van Amnesty.

Iedere maand staan er in het blad zulke berichten. En dit alles door alle brieven die geschreven worden!

In oktober kan geschreven worden voor de volgende personen.

Voor een leraar uit Vietnam die gevangen zit omdat hij op internet teksten geschreven heeft die volgens de regering te democratisch zijn.

Voor dertig tot vijftig ter dood veroordeelde Palestijnen, die geen eerlijk proces kregen.

En voor een kolonel uit Bosnië-Herzegovina die al tien jaar “verdwenen” is.

Tijdens de vredesdienst op zondag 18 september werden ruim 80 handtekeningen gezet op kaarten met het verzoek de gevangenis in Guantánamo Bay te sluiten. Deze kaarten worden gestuurd naar president Bush.

Inlichtingen over brieven schrijven via telefoon: 617393 of 243077.

Er werden opvallend goede resultaten bereikt en de zieken konden een paar maanden later zelfs naar huis.

Bij geneeskundige onderzoeken (dubbel blind onderzoeken) worden met opzet zo nu en dan middelen (placebo's) gebruikt, die geen enkele werkzame medicinale stof bevatten. Des te opmerkelijker is het dat deze ‘middelen’ soms wél werken.

Waarschijnlijk is hierbij dat door het geloof in de werking van die ‘nep-pil’ innerlijke hulpbronnen, zeg maar de natuurlijke geestkracht in de mens, wordt geactiveerd. Het ontstaan van deze effecten wordt gezocht in het gedrag, het gezag, de uitstraling en de persoon van de hulpverlener, zoals dat door de hulpvrager, al dan niet bewust, ervaren wordt. We zeggen dan: er valt een pak van mijn hart; een hele opluchting; ik krijg er weer zin in om mijn schouders eronder te zetten.

Een kusje op een zere knie helpt, dat weet iedere ouder of iedereen die met kinderen omgaat. Het helpt, omdat het kind zich op zo'n moment geheel in liefde aanvaardt weet. Daarin schuilt de kracht van een spirituele benadering van ieder mens, die om wat voor reden dan ook, moet lijden.

Het zou goed zijn als daar meer aandacht aan zou worden besteed.

**Op DINSDAG 11 OKTOBER komt de heer Andreas Cuppen hierover voor ons een lezing houden met als thema:
“Spirituele benadering van de geneeskunde”**

(Opgelet: door omstandigheden kan de heer Cuppen de oorspronkelijk door ons met hem afgesproken en gepubliceerde dag (woensdag 12 oktober) niet komen. Daarom is zijn lezing verplaatst naar Dinsdag 11 oktober, een dag eerder.

A.M.J. Meijer

BERICHTEN UIT DE AFDELING

Wij gedenken:

Op vrijdag 9 september 2005 overleed op 83-jarige leeftijd de heer

Mannes Hendrik Scheuter

Het heengaan van Mannes Scheuter betekent voor Varsseveld het verlies van een bijna legendarische figuur. De heer Scheuter was een man die zich bij veel betrokken wist. In de eerste plaats zijn gezin maar verder ook de gemeenschap waar hij deel van uitmaakte. In deze betrokkenheid drukte hij ook duidelijk zijn geheel eigen stempel op de dingen. Hij was iemand die zelfstandig goed over de dingen nadacht en niet schroomde klip en klaar voor zijn mening uit te komen. Dit altijd op de voor hem zo karakteristieke, zelfbewuste en beslissende toon terwijl hij zijn toehoorder gelijktijdig doordringend recht in de ogen keek.

Mannus werd geboren in de buurt van Gorssel. Vier jaar later verhuisde het gezin naar Varsseveld waar zijn vader toezichthouder op de spoorlijn Varsseveld/Dinxperlo werd. Zo groeide Mannus op als rasechte Varssevelder. Beroepshalve is Mannus altijd in de houtbewerking gebleven, daarvan de langste tijd bij de Deko. Uit hoofde van dit werk was hij lange tijd bestuurslid van de 'bouw- en houtbond' van het toenmalige NVV. Ook is hij vele jaren betrokken geweest bij de organisatie van het A.O.V. Actieve sport, in dit geval het voetbal, heeft hij niet zo lang bedreven, maar als supporter was hij een trouw bezoeker van de wedstrijden van het eerste elftal en later is hij vele jaren de man achter de kassa voor de kaartverkoop geweest.

Diep respect heeft de heer Scheuter, bij iedereen die hem kende, afgedwongen door de enorme inzet die hij zich getroostte om het leven van zijn vrouw Riek, ondanks haar ziekte, zo aangenaam mogelijk te maken. Niets was hem te veel. Het nierdialyseapparaat, dat bij hen thuis was opgesteld, had voor hem geen geheimen en als een ervaren verpleger zorgde hij ervoor dat zij driemaal per week thuis gespoeld kon worden. Daarnaast had hij ook veel huishoudelijke taken van haar overgenomen. Meer dan vijftien jaar heeft hij deze thuisverpleging volgehouden. Een liefdevolle inzet, waarvoor hij hogelijk geprezen mag worden. Hij toonde daarmee in liefde en zorg een man van de daad te zijn.

Of, zodra je het woord weet te bemachtigen, je weer op je stokpaardje klimt en iedereen aandachtig luistert en knikt.

Verrijkt dit mensen? Of zijn we steeds weer op zoek naar zelfbevestiging?

Als we als kerk ons alleen willen gaan bezighouden met delen van ervaringen en het creëren van fijne sfeer met kaarsen, wierook, vogel- en dolfijn geluiden dan is mijn vraag. Willen we dit?

Graag uw reactie!

Angelique Niks- van Oosten ☎ 0315 251080

OVERIGE INFORMATIE OVER ACTIVITEITEN VAN SPIRITUELE AARD.

De stichting 'de Vlam' in Doetinchem organiseert ook diverse bijeenkomsten van spirituele aard. Wilt u daar meer van weten neem dan even u contact op te nemen met uw voorganger, Ds A.M.J. Meijer, tel. 242080

ALGEMENE ONTWIKKELING:

cursus nieuws van de VU Doetinchem; tel.: 0314-323793

Geloven en weten bij Kierkegaard

De verhouding tussen geloven en weten heeft steeds weer vele filosofen beziggehouden. Eén van hen was Sören Kierkegaard (1813-1855), die op een zeer radicale wijze geloven en weten ten opzichte van elkaar plaatste. Hij deed dit zodanig, dat men in zijn denken het begin van het existentialisme ziet. Omdat dit denken van Kierkegaard prikkelt en uitdaagt, zal er veel reden zijn tot discussie, waar zeker gelegenheid voor zal zijn.

Tijd: zaterdagmorgen 10.00 – 12.00 uur

Code 209

Cursusdata: 29 oktober en 5 november

Plaats: Volksuniversiteit, Burg. Van Nispenstraat 12, Doetinchem

Docent: dhr. Drs. G.W. Ormel, filosoof

Kosten: €29,50 / vrienden van de VU: €26,50

nieuwe Bijbelvertaling'. De NBG doet een dringend beroep op iedereen die het belang van Bijbelverspreiding inziet, dit werk te willen steunen. Wie zelf door dit boek geraakt is, zal dat willen delen met anderen. Van harte aanbevolen.

DE VRIJZINNIGE ZONDAGSSCHOOL IS WEER BEGONNEN

Deze staat open voor alle kinderen van 6 tot 12 jaar. Zij vindt plaats van september tot mei in de zalen van de "Eendracht", iedere tweede en vierde zondag van genoemde maanden. (van 10.00-11.00 uur) Elk jaar wordt met het kerstfeest iets bijzonders gedaan met en voor de kinderen; er wordt een zondagsschoolreisje gemaakt en werken de kinderen mee aan drie kinderdiensten. Er kan op iedere leeftijd en op ieder moment worden "ingestapt". Voor nadere informatie: Zie de colofon achter in deze 'Eendracht'. Zondag 16 oktober is er weer Zondagsschool, u kunt uw zontje of dochtertje er dan ook gewoon naar toe brengen; hij of zij kan dan eens zien of het bevalt.

WAT WILLEN VRIJZINNIGEN EIGENLIJK?

De laatste tijd hoor ik met enige regelmaat dat alles anders moet tijdens de zondagdiensten! Mijn vraag is, waarom? Wat willen we als vrijzinnigen eigenlijk? Willen we nog wel kerk zijn?

Als kerk hebben we een traditie waarin je staat en waar je je niet voor hoeft te schamen. Bij kerken is die traditie nu eenmaal de christelijke. Praten over ervaringen is prima, maar probeer ook een verband te leggen met joods-christelijke bronnen en probeer zo je ervaringen te verdiepen. Dat heeft helemaal niets opdringerigs, en kan alleen maar winst opleveren.

Het vergt meer inzet, en kan ook confronterend zijn, maar wat heb je eraan om vrijblijvend steeds maar weer je eigen ervaringen in de groep te gooien, waar bij iedereen steeds weer met je meeleeft, maar er verder niets gebeurt?

Eén van zijn beide zoons, Bert Scheuter, heeft in het dagblad 'de Gelderlander' (streeknieuws) van zaterdag 15 september in zijn rubriek: 'Door Achterhoekse ogen' ,vrijwel de gehele toespraak gepubliceerd die hij tijdens de afscheidsdienst heeft uitgesproken. Mocht u deze editie nog in uw bezit hebben, dan beveel ik u van harte aan deze te lezen. Wij mogen geloven, dat alles wat door de onbaatzuchtige liefde en trouw is aangeraakt, nimmer vergaat. Vanuit dat geloof mogen wij weten dat Mannus thans weer verenigd is met zijn geliefde Riek. Moge deze gedachte Bert en Hetty, Martien en Ans, Laura Judith en Tijmen tot troost zijn bij dit verlies.

Op donderdag 25 augustus 2005 overleed op 91-jarige leeftijd de heer

Hermanus Johannes Arentszen

Herman werd geboren in Varsseveld, als oudste van twee jongens. Zijn vader was aan de Spoorstraat op een toen nog kleine locatie begonnen als stalhouder en begon later aan zijn klanten koffie te schenken. Men kende hem als 'Derek van de Zonneman'. Later zou daardoor Herman door iedereen: 'Herman van de Zonneman.' genoemd worden. Met zijn moeder kon Herman erg goed overweg en hij kreeg van haar dan ook altijd alles gedaan. Hij bezocht een paar jaar de MULO en ging vervolgens naar de ambachtschool waar hij de diploma's behaalde van bankwerker en elektricien. Hij was begin twintig toen hij als elektricien een baan kreeg in Amsterdam. Hij voelde zich daar goed thuis. Nadat Hermans jongere broer op 18-jarige leeftijd was overleden en twee jaar later zijn vader, werd Herman teruggeroepen uit Amsterdam, om thuis zijn leven als caféhouder voort te zetten. Hoewel hij dit nooit geambieerd had, zette hij zich toch met hart en ziel in voor het café 'de Harmonie'. Hij haalde het bloeiende verenigingsleven van na de oorlog in de zaak en het 'dubbeltjesdansen' op zaterdagavond heeft voor velen in Varsseveld het begin van de relatie betekend.

In 1945 trouwde hij met Riek van Lochem en in 1946 werd hun dochter Willy geboren.

Samen met Riek bouwden zij het bedrijf nog verder uit. Herman was bekend om zijn lekkere ijsjes. Hij had hiervoor zijn eigen recept. Ook de speeltuin genoot bekendheid tot ver in de omtrek. Met bussenvol kwamen de schoolkinderen daar op schoolreis.

Het was voor beiden hard werken, maar jaarlijks werd wel tijd uitgetrokken voor een vakantie met het gezin naar Zwitserland of Oostenrijk.

Op 38-jarige leeftijd openbaarde zich bij hem kinderverlamming en was hij van de ene op de andere dag volledig hulpbehoevend. Na een langdurige ziekenhuisopname en een jarenlange revalidatie en een enorme wilskracht, kon hij, zij het met stokken, zich toch weer voortbewegen en is hij weer in de zaak aan de slag gegaan. De naam van Cor Heil mag hierbij met ere genoemd worden.

In zijn werkplaatsje knutselde hij allerlei, voor het bedrijf nuttige zaken, in elkaar. Hij was goudeerlijk en recht door zee, maar niet voor iedereen even gemakkelijk. In 1975 hebben Herman en Riek de zaak overgedaan en zijn zij gaan wonen in het heerlijke en aangepaste huis aan de Zelhemseweg. Tot voor zes jaar terug heeft Riek hem daar liefdevol verzorgd, waarna hij verhuisde naar de Bettekamp, waar zij Herman iedere dag trouw bezoekt. Wij wensen Riek en haar dochter Willy en haar man heel veel sterkte met het verwerken van dit verlies.

ZIEKEN EN HERSTELLENDEN

In het Slingelandziekenhuis te Doetinchem waren de afgelopen maand opgenomen, maar zijn thans weer thuis: Hr G.A Hengefeld en Hr J.H. van den Berg (nadat hij voor revalidatie nog enkele weken in St. Antonia is geweest). In het Slingeland ziekenhuis te Doetinchem is opgenomen Mw A. van der Laan -Riemstra. Voorts verblijft in St. Antonia in Terborg: Hr G.J. Weikamp en in 'den Ooiman' te Doetinchem: mw T.H.G. Radstake-Gemmink.

De namen worden alleen vermeld indien de opgenomen leden daar geen bezwaar tegen hebben.

VERANTWOORDING GIFTEN

Deze maand mocht ik en een van de dames van de bezoekgroep de navolgende giften in ontvangst nemen: Van Mw R.v.d. B. €20,-; Mw B.H. T.-K. €20,-. Dames van de bezoekgroep ontvingen van Hr N.N. €20,- en van Mw W.W. €10,-

Voor deze giften onze hartelijke en oprechte dank.

WAT GEEF JE OM DE BIJBEL?

In tegenstelling tot de Koran, die officieel alleen maar in het Arabisch moet worden gelezen, mag de Bijbel in alle talen van de wereld bestudeerd worden. Dit, om de boodschap van het Christelijk geloof zo toegankelijk mogelijk te maken. Niet voor niets heeft het Nederlands Bijbelgenootschap het geweldige project van de nieuwe Bijbelvertaling in de hedendaagse taal, vorig jaar zeer succesvol afgerond. Zowel nationaal als internationaal is dit genootschap zeer actief. Het is daarom noodzakelijk dat zoveel mogelijk mensen dit kostbare en belangrijke werk steunen door middel van een jaarlijkse contributie. Nieuwe leden zijn hard nodig omdat de vraag naar bijbels sterk toeneemt. Vooral in de voormalige Oostblok landen, China en India.

Het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG) ziet het als een uitdaging om in deze gestegen vraag naar Bijbels te kunnen voorzien tegen een voor iedereen betaalbare prijs. Op dat gebied heeft het NBG, samen met bijbelgenootschappen uit andere landen, al heel veel kunnen betekenen, maar het werk is nog lang niet klaar. De 137 bijbelgenootschappen werken samen in de United Bible Societies. Zorgvuldig wordt gekeken waar en hoe middelen kunnen worden ingezet. Ongeveer de helft van de bijbelgenootschappen hebben zelf niet het vermogen om de nood die er in hun land is op het gebied van bijbelwerk te lenigen. Zij zijn aangewezen op de hulp van bijbelgenootschappen uit de rijkere landen. Daarom ook is ongeveer de helft van de contributies die het NBG binnenkrijgt bestemd voor het buitenland. Maar ook in Nederland is het NBG actief. Zo ontwikkelt het NBG projecten als: *Arkventure Bible Explorer*. Een trailer die langs de basisscholen trekt om kinderen iets over de Bijbel te vertellen, de surfbijbel op internet en cursussen over de Bijbel en het bijbelvertalen.

Ook dat werk kan alleen doorgaan als er voldoende steun is van mensen die geven om de Bijbel. Om dit belangrijke werk te steunen, kunt u lid worden van het Nederlands Bijbelgenootschap. Dat kan al voor €15,- per jaar. U kunt hiertoe gebruik maken van de in de Eendracht van deze maand bijgesloten folder met een invulstrook.

Elk nieuw lid ontvangt van het NBG het boekje 'Lucht en leegte' met zeer leesbare artikelen over de techniek van het bijbelvertalen en 'De

“HET ZAL JE KIND MAAR WEZEN”

Jongerendienst over puberteit op 9 oktober a.s.

Puberteit...geen gemakkelijk onderwerp. Dat zal menig ouder beamen. Toch willen we het hier, uit eigen initiatief van de jeugd, eens over hebben. Hoe voelt het om jong te zijn, om alles te willen ontdekken en meemaken, maar steeds weer begrensd te worden door allerlei regels. Hoe ga je om met het lastige verschijnsel "ouders" en de druk van het alledaagse leven. Is onze jeugd wel zo "onbezorgd"? Een gespreksdienst (in de Eendracht) omlijst met muziek en bezinning, voor jong en oud(ers).

De NPB.-jeugdclub

GEMEENTEAVOND OP 3 NOVEMBER A.S.

Dit jaar is het 65 jaar geleden, dat er voor het eerst een Gemeenteavond is georganiseerd. Wij hebben gemeend aan de komende Gemeenteavond om die reden een feestelijk tintje te moeten geven.

Voor deze avond hebben wij de populaire en bekende formatie "de Grolse Hofzangers" uitgenodigd. Deze formatie bestaat uit 14 personen, waarvan 13 zangers en een geluidstechnicus. Het repertoire heeft in de loop van 20 jaar een enorme omvang aangenomen.

Wij rekenen op uw komst. Het aanvangstijdstip is 20.00 uur.

28 OKTOBER: CAFE CULT

‘Dichter bij jezelf’ is de rode draad in de eerste bijeenkomst van Café Cult op 28 oktober bij De Ploeg. Het thema van de inloopavond (vanaf 20.00 h) is poëzie.

Café Cult is een nieuw initiatief van onze eigen geloofsgemeenschap en wordt gedragen door Huberte Meijer-Paumen, Marjan Hengeveld, Bert Scheuter en Henk Beunk. De avonden zijn bedoeld om op een informele en ontspannen manier te zoeken naar verdieping in het alledaagse leven. Ze kennen –als het naar wens verloopt– een duidelijke eigen inbreng van de bezoekers.

U bent de 28e van harte welkom vanaf 20.00 h in en rond het bibliotheekzaaltje van café De Ploeg.

HUWELIJKSJUBILEUM

Op zaterdag 8 oktober vieren *Wim en Dini Aalbers* van de Sinderenseweg 57, 7065 BE Sinderen hun 40-jarig huwelijksfeest.

Zij nodigen die dag alle goede bekenden uit voor een receptie van 14.00 uur tot 16.00 uur in de Napoleonzaal van 'de Radstake.

Alvast onze hartelijke gelukwensen met deze vreugdevolle mijlpaal!

EEN TIP VOOR DE KOMENDE FEESTDAGEN

Ons jubileumboek 'Eendrachtig en vrij of de zinnige Varsseveldse paradox' is zowel regionaal als landelijk een groot succes. Een aantal leden hebben zelfs meerdere boeken aangeschaft als kado voor hun kinderen of familieleden die niet meer in Varsseveld woonachtig zijn. Mocht u nog een exemplaar willen hebben dan kunt u dit boek nog altijd persoonlijk afhalen bij de heer B. ten Brinke, Kon. Julianalaan 7, tel. (0315) 242266. Kosten €15,-.

UIT DE SCHOOL GEKLAPT

Vorig schooljaar tekende ik nog een paar aardige opmerkingen op tijdens een les op de Weth. Berkhoffschool. Terwijl ik het verhaal van de ontmoeting van Ruth en Boas op de dorsvloer aan het vertellen was vroeg ik de jongelui terloops of ze wisten wat een dorsvloer was.

Daarop kwamen de volgende antwoorden:

Femke: “Dat is een vloer waarop je dorst krijgt”

Naima dacht dat het een vloer was met planten die allemaal dorst hebben.

Leuk bedacht.

Het valt de kinderen natuurlijk niet kwalijk te nemen dat zij van zoiets als een dorsvloer nog nooit hebben gehoord. Al dit soort begrippen, waar de ouderen onder ons nog enige herinnering aan hebben, is hen volkomen vreemd. Dat maakt het bijbellezen er voor de hedendaagse jeugd er niet gemakkelijker op.

Misschien dat er ooit nog een Bijbelvertaling moet komen met voetnoten waarin al deze begrippen verklaard worden met tekeningen erbij. Tijdens de zelfde les kwam, dat was op dat moment heel actueel, de verkiezing van de nieuwe paus ter sprake. Ik maakte van de gelegenheid gebruik om de kinderen te vragen waarom de protestanten geen paus hebben. Noor gaf, tot mijn grote verrassing, een puntgaaf antwoord: "Wij kunnen het zelf wel!"*

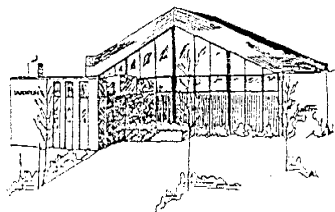
* Een van de kenmerkende verschillen tussen het Rooms Katholicisme en het Protestantisme is namelijk dat men binnen het Protestantisme (evenals trouwens binnen het Jodendom, de Islam en het Boeddhisme) ervan uitgaat dat er in de relatie tussen God en de individuele mens geen bemiddelaars nodig zijn. Het contact is rechtsteeks.

EVEN VERDER KIJKEN?

Even verder kijken, zowel in letterlijke als in figuurlijke zin. Beperken we ons alleen tot onze 'eigen' kerk, onze 'eigen' identiteit? Of willen we ook wel EVEN VERDER KIJKEN? Hoe gaat het eraan toe in de andere kerken, wat is de geschiedenis ervan, hoe zien de gebouwen eruit?

In samenwerking met de NPB, de PKN en de RK-parochie wordt er op ZONDAG 2 OKTOBER een fietstocht georganiseerd van kerknaar-kerk.

We starten om half twee in gebouw 'De Eendracht', met koffie, thee of limonade en een power-point presentatie, verzorgd door de jongeren die ook aan de dienst van 9 oktober zullen meewerken, in onze de kerk. Daarna gaan we op de fiets naar achtereenvolgens de Kapel, de Keurhorst, het Laurentiushuis en tenslotte naar de Grote- of Laurentiuskerk, waar de middag rond 17.00 uur wordt afgesloten.

Dit geeft uiteindelijk het getal $1+7=8$ als resultaat.

Deze optelsom wordt beschouwd als symbool van de meegebrachte ervaring van iemand.

Op soortgelijke wijze wordt het product bepaald en dit is een symbool van het doel dat iemand zich al dan niet bewust in dit leven stelt.

Een van de belangrijkste boeken, waarop Susan Gorel haar methode baseert is geschreven door Dione Fortune; dit terwille van degenen die het thuis willen uitwerken.

De som en het product ontleend aan de geboortedatum worden in het Vierkant van Saturnus ingebracht.

	Sociaal	Harmonie	Egocentrisch
Spiritueel	3	1	9
Mentaal/Emotioneel	6	7	5
Stoffelijk	2	8	4

Elk van de 9 cijfers is geassocieerd met een tarotkaart, een planeet en een element.

Na de uiteenzetting werd een tarot horoscoop van een echtpaar uit de zaal gedeut. Ook kwamen er vragen over de herkomst van de tarot.

In de geanimeerde discussie kwam o.a. het Enneagram en de mystiek van Hildegard von Bingen ter sprake.

Ds Meijer bedankt aan het einde van de avond Mw Susan Gorel voor haar bereidheid om de dreigende leemte op te vangen, waarbij haar voorbereidingstijd minimaal was.

Voor oktober staan de volgende lezingen geagendeerd:

Woensdag 11 oktober:

"Spirituele benadering van de Geneeskunde" door Andreas Cuppen.

Op zielsniveau kunnen mensen ontregeld raken; medische dilemma's.

Zondag 30 oktober: Jubileumdienst. Kerkzaal.

Spreeker: Dr J. Terlouw. Het thema van zijn voordracht is:

'Verwondering'

je mag niet moeilijk doen. Dat is dan weer een dogma op zich. Ik vind moeilijk doen eigenlijk wel prima.

Geloof je in een leven na de dood?

Geloof kun je niemand aanpraten. Ik ervaar mijn geloof als een soort van wonder, iets wat mij is overkomen. Ik kan mij goed verplaatsen in mensen die zeggen nergens in te geloven, dus ook niet in een leven na de dood. Maar persoonlijk denk ik dat de dood niet het laatste woord heeft.

Esseldien Wennink: *‘Ik hoor de vernieuwing in de preek.’*

*_*_*_*_*_*_*_*_*_*

LEZINGEN PROGRAMMA HERFST/WINTER 2005/2006

“Wat heeft de Kaballa ons te leren”; een verslag

Op 13 september is de lezingen serie weer gestart. Er was aangekondigd dat Jos van Alebeek ons zou informeren over: "Wat heeft de Kaballa (joodse leer) ons te leren?"

Helaas heeft Jos van Alebeek te kennen gegeven die avond verhinderd te zijn. Wel heeft hij gezorgd voor vervanging in de persoon van Mw Susan Gorel. Nu kent de traditie van de Kaballa een aantal onderdelen zoals:

- de mystieke kaballa,
- de natuur filosofie
- de getallenleer.

Onderdeel van die getallenleer is op zijn beurt weer de tarot.

De lezing van Susan Gorel was vrijwel geheel gebaseerd op de tarot. Ongetwijfeld hadden zich velen verheugd op een nadere beschouwing van de mystieke kaballa. Nochtans was het een interessante avond met een goede discussie.

De tarot maakt bij het vaststellen van iemands horoscoop gebruik van de geboortedatum van die persoon en wel door de dag, maand en jaar (alleen laatste 2 cijfers) op te tellen en te vermenigvuldigen.

Bijvoorbeeld: 24-09-2005 wordt als volgt meegenomen: 24-09-02 en opgeteld als 6-9-2 resultaat: 6+9+2=17.

In iedere kerk is er mogelijkheid voor een (korte) bezichtiging, er vinden presentaties plaats en er is ruimte voor het stellen van vragen. Halverwege de tocht is er gelegenheid om iets te drinken. Bij slecht weer vindt het vervoer per (eigen) auto plaats. Voor mensen die niet in staat zijn om te fietsen wordt vervoer geregeld. Deelname is gratis, al wordt er wel een kleine (vrijwillige) bijdrage gevraagd voor koffie en/of thee. Interesse? Wilt u ook **EVEN VERDER KIJKEN?** Meld u zo spoedig mogelijk aan bij: Angelique Niks- van Oosten ☎ (0315) 241080

BIJ DE DIENSTEN VAN OKTOBER

Op 9 oktober zal er een weer een gespreksdienst in ‘de Eendracht’ zijn waarin een aantal jongeren zal optreden en een korte inleiding zal worden gehouden door Marjan Hengeveld die de leiding van deze bijeenkomst heeft. Op voorstel van de jongeren zelf, zal het gesprek gaan over het thema: ‘pubertijd’. Dit kan al een mooie inleiding vormen voor de lezing van januari 2006 waarin zeker ook thema’s als: je grenzen verleggen, omgaan met de grenzen die je worden opgelegd en experimenteren aan de orde zullen komen

Op 16 oktober wil ik het met u hebben over de merkwaardige neiging bij de mens om vijandsbeelden op te roepen. Een vreemd psychologisch verschijnsel dat de oorzaak is van veel leed en ellende. Totalitaire regimes, fundamentalistische en extremistische bewegingen maken van dit verschijnsel op een geraffineerde manier misbruik. Maar ook binnen onze eigen samenleving vindt dit plaats. Christus wijst het categorisch af, omdat het de mens van zijn weg naar het geluk vervreemdt. Het kan dus geen kwaad eens bij deze bijbelse gedachte stil te staan.

Het thema van de dienst van 23 oktober luidt:

‘Een mens is zo oneindig veel meer’.

Te veel dreigen wij onszelf als massamens te gaan zien en het besef te verliezen dat wij allemaal unieke spirituele wezens zijn met oneindig veel mogelijkheden en dragers van de eeuwige Goddelijke vlam.

Daarmee verliezen wij het zicht op onze persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover onze Schepper, onze samenleving en onszelf. De verloedering van de samenleving, waar ook onze vorstin zich zorgen over maakt, laat zich hieruit mede verklaren.

EN DAN DE DIENST VAN ZONDAG 30 OKTOBER

Deze dag is de 'verjaardag' van onze afdeling. We bestaan dan 132 jaar. Het is daarom bijzonder verheugend dat wij Dr. Jan Terlouw bereid hebben gevonden in onze kerkdienst voor te gaan. Het thema van zijn voordracht luidt: "Verwondering". Een begrip, dat voor ons als vrijzinnigen centraal staat bij onze kijk op de werkelijkheid en ons geloof.

Voor niemand van u is de heer Terlouw een onbekende, maar met zijn uitspraken moest hij zich dan altijd conformeren met de politieke lijn van zijn partij of met de spelregels van de bestuurlijke macht. Nu spreekt hij voor ons op persoonlijke titel over zijn omgang met de werkelijkheid en zijn visie daarop.

Het betreft een gewone kerkdienst op het gebruikelijke tijdstip en uiteraard zonder toegangsprijs. Gezien de te verwachten belangstelling is het misschien wel raadzaam tijdig in de kerk aanwezig te zijn. Na afloop staat er voor iedereen een kopje koffie klaar in de Eendracht. Wij rekenen op uw komst.

HERDENKING VAN DE OVERLEDENEN

De laatste zondag van het kerkelijk jaar is in de protestantse kerken traditiegetrouw de dag dat men de leden die in het voorafgaande jaar zijn overleden gedenkt. Enkele jaren terug zijn wij begonnen iets uitvoeriger en persoonlijker stil te staan bij leden die ons de afgelopen kerkelijk jaar ontvallen zijn. Gebleken is dat dit zeer op prijs werd gesteld zodat wij hier een vaste gewoonte van willen maken. Allen die dit jaar een familielid aan de dood hebben verloren zullen binnenkort persoonlijk middels een brief hierover benaderd worden om deze dienst bij te wonen en eventueel daaraan hun medewerking te verlenen. Mocht u wensen dat een van uw verwanten herdacht wordt die geen lid was van onze afdeling verzoeken wij u beleefd zo spoedig mogelijk contact op te nemen met mevrouw A Niks-van Oosten, tel.: (0315) 241080.

Zou je zonder kerk kunnen?

Je kunt een goed mens zijn zonder te geloven. Daar ken ik genoeg voorbeelden van. Geloven zonder kerk gaat ook prima, maar mijn ervaring is, dat ik dan toch sneller de weg kwijt raak. Een geloofsgemeenschap geeft voeding.

De kerkdiensten zijn voor mij echt een ontdekking. Natuurlijk is het heerlijk om op zondagochtend uit te slapen, maar ik kan het iedereen - vooral mensen met een druk en jachtig leven- aanraden om af en toe eens naar de kerk te gaan. Eén uur per week stoppen met haasten en stressen en je richten op wat er in het leven echt toe doet. Daar knap je van op. Kies een thema dat je aanspreekt en probeer het gewoon een keer.

Wat zou je rond onze witte kerk het liefst veranderen?

Niet zo veel. Ik zou graag meer reguliere diensten willen, vooral in de zomermaanden. Ik pleit er ook voor om het koffiedrinken na de dienst zoveel mogelijk in ere te houden. Het heeft een belangrijke sociale functie. Verder zou ik niet te zwaar tillen aan lage bezoekersaantallen. We hebben ook de lezingen en de clubs, die goed bezocht worden. Volgens de enquête van vorig jaar ervaart slechts negen procent van de leden geen binding met de NPB. We verliezen helaas leden door overlijden, niet door ontevredenheid.

Zie je Café Cult als een goed initiatief?

Het is het proberen waard. Ik zie vrijzinnigheid als een levenslange zoektocht; daar kan Café Cult wel inpassen. Mijn eigen handvatten voor die zoektocht vind ik op de zondagmorgen.

Is geloofsbeleving te sturen?

Dat zou kunnen. Als ouders en omgeving gewoon zeggen 'zo is het' maakt dat een heleboel dingen eenvoudig. Een Jehova-getuige zei eens tegen mij: jullie vrijzinnigen kiezen de makkelijke weg. Ik denk zelf dat we juist de moeilijke weg kiezen. Nuances zien stelt hogere eisen dan een voorgeprogrammeerd standpunt. Dat is tegelijkertijd de valkuil van de vrijzinnigheid. Veel mensen worden onzeker van veel vrijheid; zij hebben meer houvast nodig. Een ander risico dat ik zelf heb ervaren, is dat vrijzinnigheid synoniem wordt voor 'ouwe jongens krentenbrood':

Voed je samen met Peter de kinderen christelijk op?

Ja, Peter wilde de kinderen graag laten dopen. Hij had er geen problemen mee als dat gebeurde bij de NPB, de kerk waarmee ik opgroeide. De doop van de kinderen veranderde voor mij vrij veel. Toen ik eenmaal beloofd had onze kinderen in aanraking te brengen met het christelijke geloof, wilde ik eerst uitzoeken wat het geloof voor mijzelf betekende. Het Kerstverhaal vertellen is niet zo moeilijk; je kind uitleggen wat Pasen inhoudt, vind ik lastiger. Daarom ben ik eerst de lezingen en later ook de kerkdiensten gaan bezoeken.

We filosoferen veel met de kinderen over levensvragen en ze lezen graag in de kinderbijbel. We bieden het aan, maar dringen niets op. Ze zijn nog jong; ze zullen hun weg wel vinden. Ik denk trouwens dat ik wat spiritualiteit betreft meer leer van de kinderen dan zij van mij. Kinderen zijn wat betreft vergevingsgezindheid, optimisme en onvoorwaardelijke liefde ware leermeesters.

Waarom koos je voor vrijzinnigheid?

Ik heb ook serieus naar andere geloofsrichtingen gekeken, maar voel me toch het meest thuis bij de NPB. Het zit in mijn genen. Als ik terugkijk naar ouders en grootouders is dat niet zo verwonderlijk. Voor mij is niet snel iets vanzelfsprekend. Ik word rebels van te veel geloofswaarde. Ik heb geen uitgesproken Godsbeeld. God ervaar ik als een geestelijke kracht, die daadkracht en verlichting schenkt. Dat wil niet zeggen dat een nare situatie verandert, maar Hij geeft wel kracht en moed om er door heen te leven. Mijn geloof heeft meer te maken met twijfel dan met zekerheid. Net zoals bij de vrijzinnigheid: alles is bespreekbaar en staat voortdurend onder kritiek.

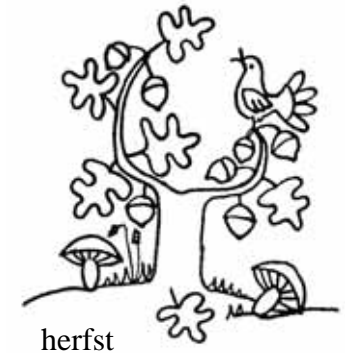
Wat spreekt je in Varsseveld aan?

Het geheel: de mooie witte kerk, de serene sfeer, het orgel, de mensen en vooral de preken van onze voorganger August Meijer. Ik beschouw het leven als een leerschool en ik haal uit zijn preken vaak nieuwe inzichten. Daarmee stel ik mijn geloofs- en levensvisie voortdurend bij. Ik vind het ook belangrijk om tijdens de kerkdienst te bidden voor de zieken en stervenden. Thuis kom ik daar niet snel aan toe. Wat mij betreft mag de invulling van de zondagmorgen dus wel in grote lijnen 'traditioneel' blijven. Alternatieve diensten hoeven voor mij niet zo.

De dienst wordt gehouden op zondag **20 november 2005**. Vanzelfsprekend zijn naast onze leden ook goede vrienden en kennissen van overledenen van harte welkom bij deze dienst.

TENSLOTTE

Hoe men jaren lang met een verkeerd idee kan rondlopen beseftte ik onlangs weer tijdens het gesprek dat ik met de nabestaanden van Mannus Scheuter had. Terwijl zijn inzet voor de A.O.V. ter sprake kwam, merkte ik op dat ik na mijn komst naar Varsseveld constateerde dat hier nog altijd het 'Oranjefeest' in augustus werd (en wordt) gevierd. Precies zoals ik gewend was in mijn vroege jeugd, omdat koningin Wilhelmina op 31 augustus verjaarde. Koninginnedagen waaraan ik goede herinneringen heb mogen bewaren. En ik veronderstelde dat men in Varsseveld aan deze traditie was blijven vasthouden. Maar Bert hielp mij na vijftien jaar uit de droom en vertelde me dat de oorsprong van dit feest nog veel ouder is. Het huidige 'Oranjefeest' blijkt namelijk van oudsher een oogstfeest. Dus misschien wel van middeleeuwse oorsprong. Weer wat geleerd! Rest mij u een mooie wijnmaand toe te wensen. Met een hartelijke groet aan u allen,

A.M.J. Meijer

OVERIGE ACTIVITEITEN BINNEN DE AFDELING

60+CLUB

Voor alle duidelijkheid: We noemen deze middagbijeenkomst de '60+club' waaruit ten onrechte zou kunnen worden afgeleid dat men zich voor deze 'club' zou moeten aanmelden en daarna geacht wordt er steeds bij te zijn. Niets is echter minder waar. Iedereen is op deze gezellige middagen van harte welkom, er staat een kopje koffie voor u klaar en de entree is gratis! Ook op deze middag hopen wij weer velen van u te ontmoeten. Schroom niet, kom gewoon.

De commissie '60+ club'

Verslag uitstapje 13 september

Op dinsdag 13 september vertokken we met 6 auto's met daarin 22 personen naar de biologisch-dynamische boerderij van de familie van Ipenburg aan de Driehonderdmeterweg 3 in Aalten. Klokslag 14.00 uur reden we het erf op en werden daar ontvangen door boerin Willeke van Ipenburg met een lekker kopje koffie of thee (natuurlijk biologisch).

In een inleidend praatje schetste Erik van Ipenburg de manier waarop deze biologisch-dynamische boerderij in 1978 door zijn ouders werd opgestart en de vele problemen die zijn familie sindsdien heeft ondervonden. Niet alleen het niet geaccepteerd worden door de burens, maar ook de tegenwerking die men ondervond van overheidsinstanties die allemaal wat vreemd aankeken tegen deze manier van boeren. Hierna werden we door Erik rondgeleid op het bedrijf. Zo zagen we de moderne potstal, waarin op dit moment twee fokstieren verbleven. Het overige vee liep nog buiten in de wei. Het betreft hier vee voor de vleesproductie (de verwerking van het vlees gebeurt in eigen beheer).

Wat vooral opvalt is, dat het in deze stal niet naar de scherpe geur van ammoniak ruikt. Men ruikt als het ware de mest niet doordat deze dagelijks door vers stro wordt bestrooid en zo door het vee tot een heel natuurlijk product wordt verwerkt. Vervolgens ging het via een zeer milieuvriendelijke verwarmingsketel richting de paardenschuur. Hier waren

Een Shire in uitgestrekte draf

Shires, het grootste en meest vriendelijke paardenras wat er is, gehuisvest. Het fokken van deze paarden is aan de zorg van een broer van Erik toevertrouwd. In deze schuur stond ook een kist met daarin, wat ze zelf noemen, hun "magazijn". Verpakt in turf stonden hierin verschillende terracotta potten waarin onder meer paardebloemen, eikenschors, brandnetels en duizendblad waren geplaatst. De turf is er voor bedoeld dat er geen stralen in de kist kunnen binnendringen en nadat deze planten gedroogd en verpulverd zijn worden ze gebruikt om in de herfst "geinjecteerd" te worden in de mest- en komposthoop op het erf. Het blijkt dat door deze manier van komposteren er na anderhalf á twee jaar geen dierlijke resten in de kompost meer worden gevonden en men ook onder deze komposthoop

IN GESPREK MET ...

Esseldien Wennink:

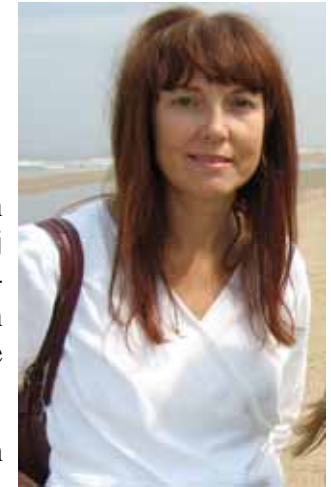
'Thuisvoelen in de witte kerk'

De zondagmorgen is 'heilig' voor Esseldien Wennink, zowel letterlijk als figuurlijk. Zij komt dan, als het enigszins kan, naar Varsseveld: om in de kerk, weg van de hectiek van het dagelijkse leven, tot bezinning en inkeer te komen.

Esseldien werd in 1963 in Varsseveld geboren als dochter van Annie Tuentter en Ben Wennink. Na zes jaar aan de Prinses Marijkestraat verhuisde ze naar de Graaf van Lohnstraat, waar haar ouders nu nog wonen. Esseldien startte na de middelbare school in het St.Jozefziekenhuis in de verpleging. Na een aantal jaren als gediplomeerd A-verpleegkundige op diverse afdelingen te hebben gewerkt, werd ze lerares verpleegkunde in Bennekom. Na de geboorte van de tweeling Victor en Elfi in 1994 studeerde ze psychologie. Esseldien woont samen met Peter Voorhuis, directeur van Fotostudio Voorhuis, op de Huet in Doetinchem. Incidenteel werkt zij als tekstschrijver, maar ze ziet het zorgen voor man en kinderen als haar hoofdtaak. Daarnaast begeleidt ze regelmatig uitvaartdiensten.

Je noemde theologie eens als studiewens. Is dat nog steeds zo?

Ja, dat leeft nog wel; het is in de marge zelfs vrij dichtbij. Ik word de laatste jaren steeds vaker gevraagd om als spreker op te treden bij begrafenissen en crematies. Nu de kinderen ouder worden, ontstaat er meer ruimte voor deze activiteit. Daarom begin ik in januari bij Hogeschool Windesheim in Utrecht met een post-HBO opleiding 'liturgie bij uitvaarten'. Er zijn nogal wat mensen die weinig voelen voor het Humanistisch Verbond en ook niet zijn aangesloten bij een kerk. Die mensen bied ik als 'particulier in te huren spreker' een alternatief.

'Een kerkdienst haalt je uit de waan van de dag.'

een grote rol toebedeeld aan poëzie. Prachtige liederen en gebeden, die getuigen van hun respect voor Gods aanwezigheid in al wat leeft.

Na dit mooie verhaal over Iona's spirituele boodschap, omlijst met zang en dia's, vertrokken we naar een nabijgelegen manege om daar in de kantine te genieten van een heerlijke lunch. Hierna werd weer geestelijk voedsel geserveerd door Prof. Dr. Anne van der Meiden.

“Wat is heilig?” was zijn vraag. Wat betekent het begrip “heilig” eigenlijk? (letterlijk: afgezonderd, apart gezet of: dichterbij God gebracht) En wat heeft nog wezenlijk betekenis en een uitzonderlijke, onaantastbare plek in ons leven? Doorspekt met veel “Twents plat” wist Van der Meiden op gemakkelijke wijze humor en diepgang samen te brengen. Na een gezamenlijke kop koffie ter afsluiting keerden we weer huiswaarts, terugkijkend op een bijzonder geslaagde dag.

Gebed van George Mc. Leod, uit “Man is made to rise”

Onzichtbaar zien we u, Christus, boven ons,
Met aardse ogen zien we boven ons wolken of zonneshijn, grijs of helder.

Maar met de ogen van het geloof weten we dat u regeert;
Een en al zonneshijn,
Sprekend in de storm,
U verwarmt en bezielt de hele Schepping, Christus boven ons.

Onzichtbaar zien we u, Christus onder ons,
Met aardse ogen zien we onder ons stenen en stof en afval; gepaste objecten voor de ontleedtafel
Maar met de ogen van het geloof weten we dat u dit alles onderhoudt.
In U bestaan alle dingen en hebben ze hun samenhang:
Het kleinste atoom is lichtenergie,
Het gras vibreert,
De rotsen hebben een kloppend hart.

Alles is in beweging: keer alleen een steen om en een engel beweegt.
Onder ons zijn eeuwige armen.
Onkenbaar kennen we U, Christus, onder ons.

geen betonplaat hoeft te leggen. Sterker zelfs, wanneer er wel beton onder ligt komt zelfs het proces niet op gang. Wat men overhoudt is pure plantaardige hoogwaardige compost. Vervolgens gingen we een kijkje nemen in de kruidentuin van de moeder van Erik, waarin ook weer op biologisch-dynamische wijze kruiden worden gekweekt voor medische doeleinden. Biologisch-dynamisch wil onder meer zeggen, dat men bij de oogst rekening houdt met de kosmos. Globaal worden gewassen waarvan men het bovengrondse deel oogst, zoals b.v. sla i.v.m. opwaartse sapstroom 's morgens voor 12 uur geoogst en gewassen waarvan men het ondergrondse deel oogst, b.v. wortelen en aardappelen, vanwege de neerwaardse sapstroom, in de namiddag geoogst. Dit alles volgens de leer van van Rudolf Steiner. Afsluitend bezochten we nog de grafheuvel waar de vader van Erik was begraven. Op emotionele wijze vertelde Erik over het sterven en begraven van zijn op 54-jarige leeftijd overleden vader.

Gelukkig is de verstandhouding tussen burens en overheidsinstanties na verloop van jaren sterk verbeterd en komt men tegenwoordig zelfs vaak om advies vragen.

Terug in de kantine van de boerderij stond er een door Willeke verzorgde heerlijke broodmaaltijd klaar.

Een ieder liet het zich goed smaken en zo ging men voldaan huiswaarts na een heel boeiende en interessante middag.

Uitnodiging voor 11 oktober

Van verschillende kanten kregen we tips om de dames Boomkamp uit te nodigen om een middag voor de 60+Club te verzorgen. We vinden het dan ook fijn dat we deze dames bereid hebben gevonden om op dinsdag 11 oktober naar "De Eendracht" te komen voor het vertonen van dia's uit de omgeving van Varsseveld en omstreken. Het moet zeer de moeite waard zijn en we hopen dan ook dat veel 60-plussers deze middag de weg naar de Eendracht zullen vinden, zodat we een "volle bak" hebben. Zoals gebruikelijk staat om 14.30 uur de koffie en de thee (met het koekje) weer klaar.

Graag tot ziens op de 60+Club-middag.

BERICHT VAN DE VROUWENCLUB

De 'Vrouwenclub' komt dit seizoen op de volgende dagen bijeen:

donderdag 29 september
donderdag 13 oktober "jaarvergadering"
donderdag 27 oktober
donderdag 10 november
donderdag 24 november
donderdag 8 december "pakjesavond"
maandag 19 december "Kerstfeest"
donderdag 12 januari "Nieuwjaarsvisite"

De bijeenkomsten worden gehouden in een van de zalen van de Eendracht en beginnen om 20.00 uur

Minke Jansen

BEZOEKERSCLUB

Op dinsdag 18 oktober a.s. 14.00 uur komen de dames die de 80 + leden bezoeken weer bij elkaar, om het rooster voor volgend jaar te bespreken, en de afgelopen periode te evalueren.

Graag tot ziens

KERKKOOR

De herfst is al weer aangebroken, en dat betekent dat we ongemerkt weer richting winter gaan, dus richting Kerstmis. Voor ons kerkkoor houdt dat in dat we samen weer een aantal kerstliederen gaan instuderen, o.l.v. dhr. Bennie Wennink .

De repetities beginnen op **donderdag 6 oktober a.s.** in het gebouw De Eendracht.

Nieuwe leden zijn van harte welkom. Het klinkt misschien wat raar, maar ons koor heeft vooral gebrek aan damesstemmen Als u van zingen houdt, en daarnaast ook van gezelligheid, dan vindt u deze ingrediënten bij ons koor.

Wij repeteren elke donderdagavond van 20.00 tot 22.00 uur.

Voor informatie kunt u ook bellen naar Joke Boezel 0315- 241890 of Gerrit Hengeveld 0315 – 242136.

HERINNERING VOOR DE SCHOONMAAKPLOEG

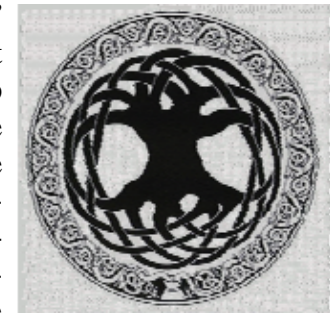
Op vrijdag 21 oktober a.s. willen we ons kerkgebouw en "de Eendracht" van binnen en buiten weer flink oppoetsen. De hele schoonmaakploeg wordt bij dezen daarvoor uitgenodigd.

Rond half negen beginnen we, zodat alles voor het middaguur weer geklaard is.

Bij verhindering graag even telefoontje naar Leendert van de Pol, tel. 0315 – 242495

BIJZONDERE BUITENDAG IN TWENTE

Op zondag 11 sept. j.l. togen we met een ruime afvaardiging vanuit het Varsseveldse naar het Twentse Tweekelo. Een hartelijke ontvangst, zonnig weer en een idyllische locatie zouden bijna doen wensen dat de dag zich letterlijk buiten af zou spelen. Maar het mooie Johanneskerkje en de boeiende lezing door mw. Jeanne Traas-Hageman maakten het ook binnen alleszins de moeite waard. In haar voordracht over "Het spirituele antwoord van Iona" werd een beeld geschetst van het Keltische spirituele leven op het eiland Iona, gelegen voor de westkust van Schotland. Na de restauratie van Iona's "heilige huisjes" in de crisisjaren van de vorige eeuw, werd dit eiland een bedevaartsoord voor pelgrims, op zoek naar bezinning en inspiratie vanuit de Keltische spiritualiteit. Een levenshouding die vooral respect voor de natuur uitademt. De erkenning van zowel de schoonheid als de dreiging van de natuur, als een telkens terugkerende cyclus. (Denk aan de oneindigheid van de vervlochten lijnen van de Keltische knoop).

Acceptatie van het nu, in welk deel van het levensproces je ook staat. Ook de pelgrimage is een pijler van de Keltisch-Christelijke spiritualiteit. Het "op weg" zijn. Het leven als voortdurend pad naar je diepste zelf. Samen met mensen die op dat moment op jouw weg komen en een "stukje met je mee lopen". De Kelten hebben in hun religieuze leven